

VOORSTEL

zaaknummer: 1084380
 afdelingsnaam: Beleid en Ontwikkeling
 steller: Michael van Riet Paap
 telefoonnummer: 035 629 2966
 onderwerp: Tussenrapportage participatie Omgevingsvisie

Voorstel

1. Kennis te nemen van het *Verslag inwonersparticipatie omgevingsvisie Hilversum aug-nov 2021* over stap 1 van de participatie (bijlage 1).
2. Kennis te nemen van het *plan van aanpak stap 2 participatie Omgevingsvisie* (bijlage 2).
3. Het college opdracht te geven het resterende budget van de Omgevingswet 2021 (€123.000) voor overheveling naar 2022 aan te melden voor besluitvorming bij de jaarrekening 2021, ter dekking van de totale begroting voor het project Omgevingsvisie 2022 (€393.000).

Planning

Titel	Toelichting	Beeldvorming	Oordeelsvorming	Besluit
Tussenrapportage participatie Omgevingsvisie	Hiernaast staan de stappen die in het kader van BOB zijn genomen vanaf de vaststelling van het Herzien bestuurlijk plan van aanpak Omgevingsvisie door de raad (3 maart 2021)	<u>24 maart 2021:</u> BVS over global goals en afwegingskader <u>15 april 2021:</u> BVS over gebruik van global goals in de Omgevingsvisie en PvA participatie <u>16 juni 2021:</u> BVS stand van zaken participatie Omgevingsvisie <u>21 juni 2021:</u> Collegebrief ' Opschorten participatieproces Omgevingsvisie ' <u>8 september 2021:</u> BVS over doorstart participatie Omgevingsvisie <u>15 oktober 2021:</u> Collegebrief ' Voortgang participatieproces Omgevingsvisie '.	<u>7 april 2021:</u> Raadscommissie over 'Update Omgevingsfoto' <u>9 februari/2 maart 2022:</u> Raadscommissie over 'Tussenrapportage participatie Omgevingsvisie'	<u>21 april 2021:</u> Raad over 'Update Omgevingsfoto' <u>9 maart 2022:</u> Raad over 'Tussenrapportage participatie Omgevingsvisie'

		<u>1 december 2021:</u> BVS over de tussenrapportage participatie Omgevingsvisie <u>9 februari/2 maart 2022:</u> Raadscommissie over ‘Tussenrapportage participatie Omgevingsvisie’		
--	--	---	--	--

Samenvatting

Het participatieproces om te komen tot een Omgevingsvisie Hilversum 2040 is in volle gang en er komt veel enthousiasme los bij het voeren van dit gesprek over de toekomst. Na een onderbreking van de participatie vlak voor de zomer van 2021, is er na de zomer een doorstart gemaakt en zijn er veel gedachten, meningen en ideeën van Hilversummers opgehaald. Ruim 4000 mensen hebben tot nu toe meegedaan.

Dit raadsvoorstel markeert het einde van de eerste stap van het participatieproces, die ‘breed ophalen’ als doel had. Er is nu een vervolgstap nodig die ervoor zorgt dat het proces van ‘breed ophalen’ naar ‘verdiepen en bij elkaar brengen’ komt. Die stap is nodig om het over dilemma’s en kansen te gaan hebben en moet uiteindelijk denkrichtingen voor de Hilversumse Omgevingsvisie opleveren. De raad wordt gevraagd kennis te nemen van de opbrengsten van de stap die nu wordt afgerond en kennis te nemen van het vervolg van het participatieproces, dat tot de zomer van 2022 loopt. Dat is het moment dat het participatieproces Omgevingsvisie via een raadsbesluit wordt afgerond.

Inleiding

Door middel van deze tussenrapportage wordt de gemeenteraad in kennis gesteld van het participatieproces voor de Omgevingsvisie tot en met 9 maart 2022 en wordt vooruitgekeken naar het participatieproces vanaf dat moment tot aan de zomer van 2022.

In de periode van november 2019 tot november 2021 hebben er ruim 4000 Hilversummers hun gedachten, meningen en ideeën over de toekomst van de stad gedeeld. Eind november 2021 is het beeld ontstaan dat dat ten opzichte van andere gemeenten bovengemiddeld is, maar er tegelijkertijd een aantal groepen tot dan toe ondervertegenwoordigd waren, te weten jongeren, jonge gezinnen en inwoners met een niet-westerse achtergrond. In januari en februari 2022 is er inzet gepleegd om deze doelgroepen alsnog te betrekken. Het verslag van deze inzet is als addendum op dit raadsvoorstel toegevoegd, in de vorm van een collegebrief.

In het Herzien bestuurlijk plan van aanpak Omgevingsvisie, vastgesteld in maart 2021 en hierna te noemen bestuurlijk PvA, is vastgelegd dat de raad eind 2021 een besluit neemt over het afgeronde participatieproces. De gekozen vorm in het PvA voor dit besluit is een ‘meespraaknotitie’: een inzicht voor de raad in hoe het college, die de besluitvorming voor de raad faciliteert, is omgesprongen met de inhoudelijke bijdragen die er door belanghebbenden zijn geleverd aan het participatieproces.

De oorspronkelijke planning uit het bestuurlijk PvA is vanwege het pauzeren van het participatieproces van juni 2021 tot september 2021 aangepast. Het college heeft de raad hierover geïnformeerd in een [collegebrief van 15 oktober](#) en tijdens een BVS op 1 december 2021. Vanwege de aangepaste planning

ligt in dit raadsvoorstel (zijnde de meespraaknotitie) alleen het afronden van de eerste stap van het participatieproces voor, in plaats van het afronden van het hele participatieproces. Tot aan de zomer van 2022 is er nog tijd nodig om het gesprek met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers verder te voeren en uiteindelijk tot denkrichtingen voor een Omgevingsvisie te komen. In een nieuwe meespraaknotitie voor de zomer van 2022 wordt de raad voorgesteld om over één of een combinatie van denkrichtingen een besluit te nemen. Vandaaruit wordt door het college een concept Omgevingsvisie gemaakt, die na formele ter inzagelegging door de raad tot definitieve Omgevingsvisie wordt gemaakt.

Dit voorstel bestaat uit twee delen: een terugblik op het participatieproces tot nu toe (zijnde stap 1, zie bijlage 1) en een plan van aanpak voor het deel van het participatieproces dat nog komt (zijnde stap 2, zie bijlage 2).

Probleemstelling/doel

1. De raad in kennis te stellen van de opbrengsten uit de eerste stap in het participatieproces via het *Verslag inwonersparticipatie omgevingsvisie Hilversum aug-nov 2021* (bijlage 1).
2. De raad in kennis te stellen van de tweede stap in het participatieproces via het *plan van aanpak stap 2 participatie Omgevingsvisie* (bijlage 2).
3. De raad voor te stellen om het resterende budget van de Omgevingswet 2021 (€123.000) over te hevelen naar 2022 ter dekking van de totale begroting voor het project Omgevingsvisie 2022 (€393.000).

Argumenten

Argumenten om te besluiten kennis te nemen van het Verslag inwonersparticipatie omgevingsvisie Hilversum aug-nov 2021 (besluitpunt 1).

In het bestuurlijk PvA heeft de raad tien uitgangspunten geformuleerd waaraan de participatie moet voldoen. Hieronder wordt beschreven hoe het college deze uitgangspunten heeft uitgevoerd.

- 1. Het participatietraject wordt gemeentebreed opgezet, met een integrale insteek, waarbij alle Hilversumse belanghebbenden betrokken worden, te weten: bewoners(organisaties), ondernemers(verenigingen) en maatschappelijke organisaties.**

Uitgangspunt in stap 1 conform uitgevoerd.

Om mensen te motiveren hun bijdrage aan de toekomstvisie voor Hilversum te leveren zijn er ansichtkaarten verspreid door heel Hilversum, gevolgd door 43222 geadresseerde brieven naar alle huishoudens om met zekerheid iedereen te bereiken. Verder heeft het straatteam dat in de wijken rondliep in totaal 1055 inwoners gesproken, is de website hilversum2040.nl gelanceerd, zijn er advertenties in de huis-aan-huisbladen geplaatst met een verwijzing naar deze site, is een atelier in het centrum geopend, zijn de gemeentelijke sociale mediakanalen ingezet, zijn er reclameborden langs de weg geplaatst over de Omgevingsvisie en zijn er posters geplakt op locaties waar veel mensen komen.

Op 23 november 2022 is er een tussenstand opgemaakt, om de resultaten van de stap voor de raad inzichtelijk te maken. 4172 Hilversummers hebben zich in de periodes november 2019 – april 2020 en mei 2021 – november 2021 uitgesproken over de identiteit van Hilversum (wat is goed?) en welke uitdagingen ze voor de stad zien (wat kan beter?). Deze 4172 Hilversummers zijn bereikt via een

divers aanbod aan participatiemiddelen. Een klankbordgroep¹ heeft de gemeente feedback gegeven en geholpen om zoveel mogelijk doelgroepen te bereiken door verschillende deelnamemogelijkheden aan te bieden. Hieronder een overzicht van de ingezette middelen.

In november 2019 – april 2020:

- Burgerpanel november 2019 (1011 deelnemers);
- Burgerpanel april 2020 (856 deelnemers);
- 4 wijk sessies tussen november 2019 en februari 2020 (183 deelnemers);

Tussen mei 2021 en eind 2021:

- Een digitale enquête (836 deelnemers);
- Ingevulde ansichtkaarten die per post naar de gemeente zijn gestuurd (289 deelnemers);
- 8 wijk gesprekken (265 deelnemers);
- Scholieren die hebben deelgenomen (200) aan een programma over de Omgevingsvisie voor de zomer
- Bezoekers aan het Atelier van de toekomst aan de Kerkstraat waar ze met elkaar en ambtenaren in gesprek konden over de toekomst van Hilversum (150 deelnemers);
- Een schriftelijke enquête die beschikbaar was in de buurtbus en door straatteams werd uitgevraagd (182 deelnemers);
- Ideeën op de website (125 deelnemers). Waarbij in totaal 986 ‘duimpjes’ bij verschillende ideeën zijn geplaatst.
 - Op de website hebben zich ook nog 742 mensen geregistreerd die via de website hilversum2040.nl met elkaar gesprek zijn.
- Kinderen (75 deelnemers) hebben een tekening gemaakt van hun ‘De Toekomst op Straat in Hilversum’.

Naast inwoners zijn er ook gesprekken met andere doelgroepen gevoerd. In het kader van de doelgroepenbenadering die vanaf september is gestart (met de raad besproken tijdens de BVS van 8 september 2021) is er tot nu toe aangesloten bij een vergadering met vertegenwoordigers van sportverenigingen en een vergadering met vertegenwoordigers van cultuurorganisaties. Meerdere van deze doelgroepgesprekken vinden nog plaats in januari en februari van 2022 en worden per addendum aan dit raadsvoorstel toegevoegd.

In vergelijking met anderen gemeenten die een Omgevingsvisie maakten, zit Hilversum aan de bovengemiddelde kant als het gaat om aantallen mensen betrekken ten opzichte van de omvang van de bevolking. En Hilversum is pas op de helft van het participatietraject. In de tweede stap zal het aantal nieuwe deelnemers nog groeien. De bovengemiddelde aantallen zijn deels te verklaren door het tevens bovengemiddelde aanbod aan ingezette participatiemiddelen (hierboven genoemd) dat ter beschikking is gesteld.

2. De reeds opgehaalde resultaten van eerdere participatierondes wordt betrokken in opvolgende fases.

¹ De klankbordgroep is door het college ingericht als praktische invulling van de intentie uit het bestuurlijk plan van aanpak om de inwoners en organisaties van Hilversum breed te betrekken bij het proces van de Omgevingsvisie. De klankbordgroep reflecteert op het proces en helpt/denkt mee om hun achterban te bereiken (zoals sport, cultuur, jongeren en duurzaamheid), maar niet als onderdeel van de organisatie of als ‘legitimatie’ van het proces. De klankbordgroep bestaat op dit moment uit vertegenwoordigers van HOP2040, Vonkindewijk, de Vorstin, Hilversum100 werkgroepen groen en energietransitie, Versa Welzijn, de Alliantie, het sportoverleg, bond Heemschut en Cuypersgenootschap, BV Hilversum, het Roland Holstcollege en de wethouder Ruimtelijke Ordening. Andere deelnemers zijn welkom. De klankbordgroep heeft een onafhankelijke, externe voorzitter.

Uitgangspunt in stap 1 conform uitgevoerd.

De opbrengsten die in het *Verslag inwonersparticipatie omgevingsvisie Hilversum aug-nov 2021* worden beschreven zijn het vertrekpunt voor stap 2, die in 2022 volgt. Stap 2 wordt beschreven in *plan van aanpak stap 2 participatie Omgevingsvisie* (bijlage 2).

Tot de eerste stap van de participatie Omgevingsvisie wordt niet alleen de periode mei – november 2021 gerekend. Ook in de periode november 2019 – april 2020 is er informatie opgehaald, in de vorm van twee burgerpanels en enkele wijk sessies. In bovenstaande totaalcijfers zijn deze deelnames verwerkt.

3. Het participatietraject wordt mede vormgegeven en begeleid/uitgevoerd door een extern onafhankelijk bureau met kennis en ervaring.

Aanpassing ten opzichte van het bestuurlijk PvA.

Na uw vaststelling van het bestuurlijk PvA is het participatieproces conform dit uitgangspunt door een onafhankelijk extern bureau opgezet. Op 21 juni heeft het college de raad per brief bericht dat de participatieactiviteiten die waren gestart tot na de zomer zouden worden opgeschort en dat de samenwerking met het bureau is beëindigd. Met dit besluit werd aan zorgen over de kwaliteit van het participatieproces vanuit inwoners, ondernemers en de gemeente tegemoetgekomen.

In de beeldvormende sessie van 8 september 2021 presenteerde het college de oplossing voor deze situatie, tot stand gekomen na overleg met partijen in de stad over de beste manier om na de zomer een doorstart met het participatieproces te maken. Uitgangspunten in de nieuwe situatie (ook omschreven in de [collegebrief van 15 oktober](#)):

- Een doelgroepgerichte aanpak, waarbij de kennis, netwerken en bijeenkomsten uit de stad ingezet worden. Het credo daarbij is: wees op plekken waar de mensen zijn.
- Zo groot mogelijke deelname, door te inspireren, relevantie te schetsen en deelnemers voor langere tijd te binden.
- De doelgroepen vanuit de gemeente te faciliteren met materialen, kennis en organisatie. We leveren wat de stad nodig heeft om het gesprek over de toekomst van Hilversum goed te voeren.
- Behoud van goede elementen uit de aanpak voor de zomer: het onderscheid in de stappen 'activeren', 'informerend' en 'participeren', het delen van informatie en opbrengst van de participatie, de onafhankelijkheid/transparantie bij het vertalen van de participatie-opbrengst naar denkrichtingen, de betrokkenheid van de klankbordgroep, het digitale platform en een fysiek atelier in de stad.

De doelgroepgerichte aanpak heeft opgeleverd dat, binnen het beschikbare budget, het huidige punt is bereikt: een grote opbrengst uit goede gesprekken die zijn gevoerd in de afgelopen maanden en een breed enthousiasme onder inwoners en organisaties om verder te werken aan de toekomst van Hilversum.

4. Bewonersparticipatie wordt van onderop met inwoners georganiseerd met 'wijken' als uitgangspunt.

Uitgangspunt in stap 1 conform uitgevoerd.

In november 2021 zijn 8 wijkgesprekken gevoerd, waarvan 4 fysiek (de Meent, Zuidwest, Noordoost en Oost) en 4 digitaal (Zuidoost, Zuid, Noordwest, Centrum) na aanscherping van de landelijke coronamaatregelen. De avonden maakten veel enthousiasme en goede ideeën los.

De inwoners van de wijken hebben per post een uitnodiging ontvangen voor de wijkssessie in hun wijk. De werkvorm die is opgezet om een goed gesprek over de identiteit en uitdagingen voor Hilversum te voeren, is in alle wijken hetzelfde geweest en is intact gebleven toen de omslag naar digitaal is gemaakt. Iedere wijkssessie werd begeleid door een onafhankelijk gespreksleider. Tafelbegeleiders waren ambtenaren, inwoners en enkele externe adviseurs. Van iedere avond is verslag gemaakt door een externe notulist, welke zijn gepubliceerd op hilversum2040.nl.

5. De gemeente betreft als onderdeel van de consultatie ook 'horizontaal' andere bestuursorganen.

Uitgangspunt in stap 1 conform uitgevoerd.

Gegeven uitgangspunt 4; het van onderop organiseren met inwoners en wijken als uitgangspunt, is er in stap 1 van het traject gekozen om inwoners centraal te stellen. Het betrekken van ketenpartners van de gemeente, waaronder andere bestuursorganen, komt in stap 2 aan de orde.

6. Er wordt voldoende tijd genomen voor participatie.

Uitgangspunt in stap 1 conform uitgevoerd.

De doelstelling om in Q1 2023 een Omgevingsvisie door de raad te laten vaststellen is nog altijd haalbaar. Zoals in de [collegebrief van 15 oktober](#) staat beschreven, wordt binnen dat tijds kader voldoende tijd voor de participatie genomen door het proces in logische stukken op te knippen: de grote hoeveelheid opgehaalde informatie uit stap 1 over de identiteit en uitdagingen vormt de basis om via de verdieping en integratie in de tweede stap uiteindelijk toe te werken naar denkrichtingen voor een concept Omgevingsvisie. En vervolgens van een concept Omgevingsvisie via een formele inspraakperiode naar besluitvorming door de raad over de definitieve Omgevingsvisie.

7. Er komt een digitaal participatieplatform, ook in het licht van de coronapandemie.

Uitgangspunt in stap 1 conform uitgevoerd.

Met de website hilversum2040.nl is er een start gemaakt met een digitaal platform. Je kan er nu al ideeën op plaatsen en anderen kunnen daar weer op reageren. Hier wordt door Hilversummers flink gebruik van gemaakt (125 ideeën en 986 'duimpjes' bij verschillende ideeën). Er wordt samen met het digitale platform [Hilversummers.nl](https://hilversummers.nl) onderzocht welke goede ideeën niet op de Omgevingsvisie hoeven wachten en nu al door de inwoners en organisaties kunnen worden opgepakt.

Het verder ontwikkelen van het digitaal participatieplatform is in het licht van de coronapandemie nog steeds relevant. De verandering in coronamaatregelen in november 2021 vroegen om een snelle omschakeling naar digitale wijkssessies. Scenario's waar in de loop van 2022 nieuwe besmettingspieken voorkomen zijn verre van ondenkbaar. Het is voor het vervolg van het participatieproces daarom belangrijk om een 'draaiboek digitaal' klaar te hebben liggen. Positief is dat de digitale wijkssessies als een goed alternatief werden ervaren; bewijs voor het feit dat er digitaal veel goede mogelijkheden liggen om het gesprek over de toekomst van Hilversum te voeren.

8. De informatie op de website van de gemeente -bijvoorbeeld over alle visietrajecten- sluit daarop aan.

Uitgangspunt in stap 1 conform uitgevoerd.

Op bouwenaanhilversum.nl zijn alle samenhangende visietrajecten, projecten en plannen bij elkaar te vinden. Daar wordt onder meer de relatie tussen de Omgevingsvisie en andere visies uitgelegd en wordt de link naar hilversum2040.nl gelegd.

9. Het schrijven van de Omgevingsvisie wordt uitgevoerd door het college, in opdracht van de raad.

Uitgangspunt in stap 1 conform uitgevoerd.

In het BOB-balkje onder *Planning* is te vinden op welke momenten het college de raad heeft geïnformeerd, dan wel de raad voorstelt om een oordeel te vormen of een besluit te nemen.

10. De gemeenteraad besluit over de aanpak en uitkomst van de Omgevingsvisie.

Uitgangspunt in stap 1 conform uitgevoerd.

Het voorziene besluit over deze tussenrapportage op 9 maart 2022 is het tweede besluitmoment van de raad na de vaststelling van het bestuurlijk PvA in maart 2021. In april 2021 stelde de gemeenteraad de zogenaamde Omgevingsfoto van Hilversum vast.

Argumenten om kennis te nemen van de tweede stap in het participatieproces (verdiepen en integreren) via het plan van aanpak stap 2 participatie Omgevingsvisie (besluitpunt 2).

1. Vertraging in de zomer leidt tot doorloop van het participatieproces in 2022

In het bestuurlijk plan van aanpak uit maart 2021 werd beoogd het participatieproces (fase 2) volledig in 2021 af te ronden. In de collegebrief van 15 oktober 2021 is uitgelegd waarom er tot de zomer van 2022 nodig is om fase 2 af te ronden. Samengevat: de planning om in 2021 tot afronding van fase 2 te komen was haalbaar tot het moment dat er op 21 juni 2021 is besloten afscheid te nemen van het onafhankelijke bureau dat de participatie begeleidde. Vanaf dat pauzemoment is er in de zomer met de klankbordgroep nagedacht over een manier om een doorstart te maken, welke plaatsvond op 13 september 2021. De opgelopen vertraging vertaalt zich in het opknippen van fase 2 in twee stappen. De resultaten van deze eerste stap worden in bijlage 1 beschreven. De tweede stap wordt tussen half maart en de zomer van 2022 uitgevoerd en beschreven in het *plan van aanpak stap 2 participatie Omgevingsvisie* (bijlage 2).

2. We maken de beweging van ‘breed ophalen’ naar ‘verdiepen en bij elkaar brengen’

In stap 1 gingen de vragen die aan inwoners zijn gesteld over wat de identiteit van Hilversum is, wat goed gaat en wat beter kan in hun leefomgeving; in heel Hilversum en in hun eigen wijk. Het onafhankelijk schrijfbureau heeft de antwoorden op deze vragen weergegeven.

Thema's die door inwoners zowel op stads- als wijkniveau als belangrijk worden geacht zijn: natuur en groen, duurzaamheid, wonen en werken, verkeer, het voorzieningenniveau, plekken voor ontmoeting en een mooie en groene openbare ruimte. Tussen en binnen deze thema's wordt onder Hilversummers soms hetzelfde maar soms ook verschillend gedacht. De thema's zijn te herkennen in de Omgevingsfoto Hilversum, welke na een raadsbesluit in april 2021 input vormt voor de participatiefase. Sommige thema's uit de Omgevingsfoto komen niet of weinig terug in het rapport van het schrijfbureau, zoals water, bodem, milieu, gezondheid, bestaanszekerheid, kansengelijkheid en veiligheid.

Stap 2 van het participatieproces heeft het doel om thema's uit stap 1 verder uit te diepen, dilemma's en kansen binnen en tussen deze thema's te adresseren en uiteindelijk een gesprek te voeren over keuzes maken voor de toekomst van Hilversum. Door thema's te clusteren rond drie invalshoeken (die zijn gemaakt op basis van veel door inwoners genoemde thema's uit de eerste stap – zie pagina 9 en 10 van bijlage 2) kunnen dilemma's en kansen meer worden geduid, integraal verkend en besproken worden. De clustering levert ook op dat de hierboven genoemde onderwerpen die minder in stap 1 zijn belicht, toch besproken worden. Deze onderwerpen spelen namelijk óók een belangrijke rol in de leefomgeving van Hilversum.

Aan de drie geclusterde invalshoeken (*woonkwaliteit, leefkwaliteit en grote vraagstukken op het niveau van de stad waar we de komende 20 jaar antwoorden op moeten formuleren*) wordt gedurende drie afzonderlijke weken in een fysiek én online 'lab' met inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven gewerkt. Hierbij wordt een koppeling tussen de Omgevingsvisie en de lopende programma's (zoals mobiliteit, wonen, economie en groen) gemaakt om geen dubbele participatietrajecten voor ieder afzonderlijk programma te organiseren.

Een vierde week staat in het teken van integratie. Deze stap is nodig om tot de 'denkrichtingen voor een concept Omgevingsvisie' te komen, zoals het Bestuurlijk plan van Aanpak aan het einde van fase 2 voorschrijft.

Het is aan het einde van fase 2 opnieuw een onafhankelijk schrijfbureau dat op basis van de participatie in stap 2 een rapport schrijft. In dat rapport moeten denkrichtingen staan voor de concept Omgevingsvisie. Net als bij de afronding van stap 1 zal het college opnieuw in de vorm van een meespraaknotitie (lees: een gelijksoortig raadsvoorstel als voorliggend) een duiding van de opbrengsten geven. En tenminste zal de meespraaknotitie van het college aan de raad dan ook de volgende onderdelen bevatten:

- Een inhoudsopgave voor de concept Omgevingsvisie om te laten zien hoe die concept Omgevingsvisie er ongeveer uit komt te zien. Deze vormvereisten worden meegegeven aan het stedenbouwkundig bureau dat de concept Omgevingsvisie gaat opstellen.
- Een afwegingskader dat keuzes in de concept Omgevingsvisie helpt te onderbouwen en toetsen. Dit afwegingskader kan in de toekomst ook gebruikt worden om de uitvoering van de Omgevingsvisie te monitoren.
- Een blauwdruk voor een datamonitor, die na vaststelling van de Omgevingsvisie inzicht aan alle betrokkenen geeft hoe de uitvoering van de visie verloopt.
- De vervolgstappen om tot een concept Omgevingsvisie en een Milieueffectrapportage² te komen.

Argument om het college opdracht te geven het resterende budget van de Omgevingswet 2021 (€123.000) voor overheveling naar 2022 aan te melden voor besluitvorming bij de jaarrekening 2021, ter dekking van de totale begroting voor het project Omgevingsvisie 2022 (€393.000) (besluitpunt 3).
Zie hiervoor het kopje *Financiën, middelen en capaciteit*.

Kanttekeningen

Er zijn enkele risico's om rekening mee te houden in stap 2 van het participatieproces:

1. *Nieuwe beperkende maatregelen vanwege corona beperken de mogelijkheden voor fysieke bijeenkomsten en vragen om een herprioritering van de inzet van capaciteit.*

Dit risico kan tot vertraging in het proces leiden en wordt derhalve opgevangen door opschaaibare digitale participatiemogelijkheden klaar te hebben staan. Zo kan er net als in stap 1 snel tussen fysiek en online worden geschakeld. Digitale kanalen worden ook bij weinig of geen beperkende maatregelen ingezet omdat hierdoor mogelijkheden ontstaan om andere

² Er is wettelijk bepaald dat er bij een Omgevingsvisie een Milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld. Het doel van een MER is het milieubelang een volwaardige plaats geven in de besluitvorming. Milieu is een breed begrip. Het gaat onder andere om water, bodem, lucht, afval, natuur, gezondheid en archeologisch erfgoed.

doelgroepen bij de participatie te betrekken.

2. *De overheveling vanuit het budget Omgevingsvisie (zie het kopje financiën, middelen en capaciteit) ter dekking van de begroting Omgevingsvisie 2022 wordt niet gehonoreerd.*
De raad neemt over dit en andere overhevelingsvoorstellen ten tijde van de jaarrekening 2021 een besluit.
3. *Geen beschikbare projectleiderscapaciteit in de organisatie.*
Op dit moment is er sprake van een tijdelijke invulling van het projectleiderschap van de Omgevingsvisie. Werving van een geschikte kandidaat om de taken over te nemen blijkt lastig gegeven de krappe arbeidsmarkt.
4. *Na fase 2 is er beperkt tijd voor het schrijven van de concept Omgevingsvisie.*
Dit vraagt om vooruitwerken in fase 2 door bijvoorbeeld alvast een inhoudsopgave voor de concept Omgevingsvisie op te stellen. Na afronding van de participatie is het opstellen van het einddocument dan haalbaarder. Het einde van fase 2 gaat uit van één commissie- en raadsvergadering over het eindrapport van het participatieproces. Mocht er meer tijd nodig zijn voor het politieke debat, zal de planning om tot vaststelling van de Omgevingsvisie te komen naar achter schuiven.
5. *Gewenst 'bereik/deelname' aan participatie en 'voldoende tijd' voor participatie is in het bestuurlijk PvA niet in exacte aantallen geformuleerd.*
Het college geeft invulling aan deze wensen door in deze tussenrapportage te delen welke inspanningen zijn geleverd in het participatieproces tot nu toe en welk bereik dat in aantallen heeft opgeleverd – afgezet tegen andere gemeenten die een Omgevingsvisie maken. Ook in de volgende rapportage, aan het einde van fase 2, zal een dergelijk inzicht worden verstrekt.
6. *Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties worden in 2022 door de gemeente benaderd in verschillende trajecten (Omgevingsvisie, projecten, programma's, uitvoerende werkzaamheden)*
In stap 2 wordt zoveel mogelijk aansluiting tussen lopende programma's (wonen, groen, mobiliteit, economie) en de Omgevingsvisie betracht, om participatie efficiënt te organiseren.

Financiën, middelen & capaciteit

Het budget van de Omgevingsvisie maakt onderdeel uit van het budget van het programma Omgevingswet. De gemeenteraad heeft in de begroting 2022 specifiek voor de Omgevingsvisie in 2022 €270.000 euro budget beschikbaar gesteld.

Voor het programma Omgevingswet volgt een overhevelingsvoorstel vanuit 2021 naar 2022, met het voornemen om hierbij €123.000 aan te wenden voor de Omgevingsvisie. De kosten van de Milieueffectrapportage (begroot op ongeveer €60.000) waren inbegrepen in het budget Omgevingswet, maar niet in het budget Omgevingsvisie dat door de raad beschikbaar was gesteld voor 2022. Dit verklaart derhalve de helft van de gevraagde overheveling. De overige €60.000 is nodig om de begroting voor de Omgevingsvisie in 2022 sluitend te maken. Een verklaring voor de hogere kosten ligt in het afdekken van het risico van nieuwe coronamaatregelen die fysieke participatie niet mogelijk maken en daarom deels of volledig digitaal moeten worden georganiseerd. Het overhevelingsvoorstel zal conform

de financiële verordening ten tijde van de behandeling van de jaarrekening 2021 ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Wel wordt de raad in dit voorstel gevraagd om het college opdracht te geven de overheveling aan te melden voor behandeling bij de jaarrekening 2021 (besluitpunt 3). Reden hiervoor is het zoveel mogelijk afdekken van het bovengenoemde 2e risico: een situatie waarbij de onderstaande begroting voor de Omgevingsvisie in 2022 (zonder de overheveling) niet sluitend is en er zal worden overschreden.

Begroting Omgevingsvisie 2022

Personeelsbegroting	€ 284.000
Projectleiding en ondersteuning participatie	
Communicatie	
Stedenbouw (schrijven concept Omgevingsvisie)	
Voorzitter Klankbordgroep	
Data ordening	
Onafhankelijke redactie	
Inspiratie, verbeelders en voorzitters tijdens participatie	
Advies en onderzoeken	€ 60.000
Milieueffectrapportage	
In te kopen materialen	€ 45.000
Inrichten fysiek 'Lab' voor '4 weken van'.	
Citizenlab (het digitale participatieplatform)	
Communicatiemiddelen voor tijdens participatie	
Uitvoeringskosten participatie (weken van)	
Overige kosten	€ 4.000
Vervolgopdracht Stichting Omgevingseducatie	
Totale begroting Omgevingsvisie 2022	€ 393.000
Dekking begroting 2022	€ 270.000
Dekking overheveling Omgevingswet 2021	€ 123.000

Uitvoering

De wettelijke deadline vanuit de Omgevingswet is vooralsnog 1 januari 2024. De bestuurlijke deadline in het bestuurlijk PvA is januari 2023.

Bestuurlijke planning stap 1 fase 2 (raadsvoorstel ter kennisgeving tussenstand): college 18 januari, commissie 9 februari of 2 maart, raad 9 maart 2022.

Bestuurlijke planning stap 2 fase 2 (raadsvoorstel afronden participatie): college 31 mei, commissie 15/22 juni, raad 13 juli 2022.

Bestuurlijke planning fase 3 vrijgeven concept Omgevingsvisie voor inspraak: college 31 augustus 2022.

Bestuurlijke planning fase 4 (Omgevingsvisie vaststellen): college 1 november, commissie 16/23 november 2022 (in december 2022 geen commissies), raad januari 2023.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

P. Torres Barrera

G. van den Top

Bijlagen

1. Verslag inwonersparticipatie omgevingsvisie Hilversum aug-nov 2021
2. Plan van aanpak stap 2 participatie Omgevingsvisie